

TLAČOVÁ SPRÁVA

Výstava významného slovenského maliara pri príležitosti 130.výročia narodenia umelca a uvedenie novej publikácie.

Autor, titul výstavy: Július Koreszka

Miesto konania: Záhorská galéria Jána Mudrocha v Senici, Sadová 619/3

Kurátorka: Božena Juríčková

Otvorenie výstavy: **16.5.2025 (piatok) o 17.00**

Hudobný hosť: Boris Lenko – akordeón

Trvanie výstavy: 16. máj (piatok) – 29. jún 2025 (nedeľa)

Vo februári t. r. uplynulo 130 rokov od narodenia maliara Júliusa Koreszku, umelca, ktorého dielo tvorí trvalú súčasť slovenského výtvarného umenia 1. polovice 20. storočia. Koreszka bol súputníkom zakladateľskej generácie, nestotožnil sa však s dobovým úsilím Martina Benku o monumentalizovaný výraz, ale vydal sa osobitou, lyrickejšou cestou, ktorá viac korešpondovala s českou krajinárskou tradíciou. Jeho tvorba je v podstatnej miere fixovaná na rovinatú krajinu v regióne severného Záhoria, ktorú v harmonickej syntéze citových väzieb a secesno-impresívnej maliarskej reči, v prieniku plenérových skúseností a ateliérového komponovania prebásnil do intímnejšej, poetickej podoby. Tento autentický program, ktorého sa pevne pridržiaval počas celého vyše tridsaťročného tvorivého obdobia, nemal v danej dobe na domácej scéne adekvátnu paralelu.

Július Koreszka sa narodil 24. februára 1895 v obci Dojč neďaleko Senice. V roku 1909 sa rodina presťahovala do Skalice. Po gymnaziálnych štúdiách začal v roku 1914 navštevovať Akadémiu výtvarných umení v Budapešti, ale vzápätí odišiel na front. Ako priamy účastník 1. svetovej vojny bol svedkom udalostí, ktoré ho poznačili na celý život. Vlastné výtvarné štúdiá absolvoval až po vzniku I. ČSR v rokoch 1919 – 1924 na pražskej Akadémii vo figurálnom ateliéri profesora Maximilána Pirnera. Po odchode z Prahy sa usadil v Bratislave, kde žil do roku 1936, kedy sa po smrti prvej manželky presťahoval k rodičom do Skalice. Tu, v milovanom meste, sa znovu oženil a v ústraní a skromnosti strávil potom vyše dvadsať rokov až do svojej predčasnej smrti 1. decembra 1958.

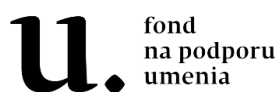
Individuálny maliarsky program v jadre ohlásil už počas pražských štúdií a v plynulej kontinuite sa ho pridržiaval počas celej ďalšej tvorby. Napriek figurálnemu školeniu sa zameral na konvenčnejšie monitorovanú krajinársku problematiku, v ktorej okrem súdobej českej scény zúročil i živú uprkovskú tradíciu, rezonujúcu v blízkom hodonínskom spolku SVUM (Stanislav Lolek), kde býval častým hosťom. Moderna, aktuálne pohyby súčasného európskeho umenia, ako o tom sám rozpráva vo svojom životopise, mu zostali vzdialené. Trvalo reflektoval komorné, meditatívne hodnoty krajiny, s výnimkou krátkeho intermezza aj bez výraznejšej epickej zložky a jednoznačne bez akejkoľvek sociálnej či politickej angažovanosti. Počínajúc 30. rokmi objavil Koreszka i žánrový pôvab zátišia, v súlade so svojou

poľovníckou vášňou najprv zátišia loveckého a postupne i predmetového a kvetinového. Koreszkova krajina nie je heroická ani patetická, psychologická či expresívna. Je to sofistikovaná óda, lyrická maliarska reflexia na margo skalického genia loci, ktorá dokonale monitoruje osobnosť svojho tvorca – jednoznačne intímna, nekonfliktná, ale náročne formulovaná, viacnásobne verifikovaná a dôsledne artikulovaná v každom centimetri obrazovej plochy.

Dielo Júliusa Koreszku je zastúpené vo viacerých verejných zbierkach (predovšetkým Slovenskej národnej galérie a Galérie mesta Bratislavy); veľký počet jeho obrazov sa nachádza i v súkromnom majetku. Najpočetnejšiu kolekciu však predstavuje súbor maľby a kresby z umelcovej pozostalosti v zbierkovom fonde Záhorskej galérie Jána Mudrocha v Senici. Podstatnú časť z neho získalo začiatkom 70. rokov minulého storočia Záhorské múzeum v Skalici jednorazovým nákupom od manželky Františky Koreszkovej pre pripravovanú Záhorskú galériu v Senici. Po jej vzniku v r. 1984 bolo Koreszkovo dielo prevedené do galerijných zbierok. Novovzniknutá galéria aj neskôr, po zahájení svojej činnosti priebežne pokračovala v rozširovaní autorskej kolekcie v okruhu maľby, ktorá sa rozšírila až na súčasných 94 umelcových obrazov. Spoločne s početnou autorovou kresbou (1570 ks) komplexne ilustrujú Koreszkovu maliarsku cestu, jednotlivé tvorivé intervaly kontinuálne budovaného a predčasne uzavretého diela. Okrem ďalších nákupov galéria venuje pozornosť umelcovým obrazom aj po technickej stránke a postupne realizuje ich odborné reštaurátorské ošetrovanie.

Pri príležitosti nedávneho Koreszkovho jubilea ZGJM pripravila výstavu z výberu jeho maliarskeho diela zo svojho zbierkového fondu. Okrem pôvodnej kolekcie z umelcovej pozostalosti budú vo výstavných priestoroch galérie prezentované i obrazy, ktoré galéria zakúpila po roku 1985 od rôznych súkromných zberateľov. Súčasťou projektu je i publikácia, ktorá približuje zbierku umelcových diel v ZGJM.

Božena Juríčková
kurátorka ZGJM

Publikáciu z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.
Fond na podporu umenia je hlavným partnerom projektu.